

ὅμως χάρις πού ἦταν τέτοιος ὁ δάσκαλος στὸ Λάκωμα καὶ εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου πὼς πάλε καλλιτέρας αὐτὸς πού εἶναι ἄξιός νὰ μαθαίνει τὰ παιδιὰ μονάχα νὰ συλλαβίζουν παρὰ ἐκείνους πού πασαλειμένοι συντακτικὸ καὶ ἄλλα γραφῇ φορτύνουν σχολαστικὰ τὰ παιδιὰ μὲ βάρη ξένα καὶ στραβώνουν τὸ μυαλό τους μὲ μισὲς γνώσεις, κι αὐτὲς γιὰ τὴ ζωὴ τους ἀνωφέλευτες. Πρώτῃ φορὰ πού δάσκαλος δὲ μοῦ χάλασε τὸ κέρι καὶ σὰν τὸν εἶδα δὲν τὸν ἐγνώρισα γιὰ δάσκαλο. Χαιρόμουν πού ὁ δάσκαλος αὐτὸς δὲν εἶχε ἄλλη διαφορά ἀπὸ τοὺς συντοπίτες του μόνο πού ἦταν κοιλὸς καὶ στοχάστηκε νὰ χρησιμέψει τὰ λιγώστα κολληδογράμματα πού ἔμαθε μικρὸς στὴ Χώρα γιὰ νὰ βγάξει κι αὐτὸς τὸ ψωμί του. Χαιρόμουν πού τὸ Λάκωμα δὲν τὲ μόλευε κανένα ξένο, σχολαστικὸ, δασκαλικὸ κεφάλι μὲ ροῦχα φράγκικα λιγδωμένα καὶ μὲ μύριους γραμματικούς κανόνες γιὰ μετὰγγισμα. Χαιρόμουν πού δὲν ἀπάντησα στὸ Λάκωμα κανέναν ἀπὸ κείνους τοὺς τρομεροὺς κορέους—τελειόφοιτο καμιάς πολὺ μεγάλης τοῦ Γένους σχολῆς—πού πεθαίνουν στὴν ἐπίδειξη τῆς πολυγλωσσίας τους καὶ τὰ μακαρονικά λόγια τὰ ἀνείξερα τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς ξένους ὅσοι τύχει καὶ περάσουν ἀπὸ τὰ μέρη τους. Ὁ κοιλὸς ὁ Σαμοθρακίτης, ὁ ξυπόλυτος, μὲ τὸ καλόγνωμο πρόσωπο, τίς ξεθωριασμένες καθάριες βράκες καὶ τὸ σικιάδι, δὲ μοῦ ἔδραλε κανένα λόγο οὔτε μὲ ἀπαρέμματα οὔτε χωρὶς, μόνο ὅταν τὸν ρωτοῦσα ἀποκρινόταν καί, μὲ ἀγάπη καὶ ἐπιεικεία, ἔλεγε γιὰ τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ του πὼς μαθαίνουν εὐκολὰ τὰ γράμματα καὶ θὰ τὰ μάθαιναν καλλίτερα ἂν δὲν ἔπρεπε καὶ τὰ χωράφια, τ' ἄλώνια καὶ τίς ἐλιές νὰ κυτᾶζον μαζί μὲ τοὺς γονιοὺς τους. Καὶ τὸν ἀγάπησα τὸ δάσκαλο αὐτὸν πού δὲ μοῦ χάλασε, τὴν ὥρα ἐκεῖνη, τὸ πατρικό, νησιώτικο, ἐρημικὸ κατατόπι.

Βέβαια θὰ ἤθελα νὰ ἦμουν τοῦ τόπου βασιλιάς γιὰ νὰ κάνω τοὺς νησιώτες πιδ ἀνθρώπους. Ἀλλὰ πάλι ὅταν τὸ ξανασυλλογίστηκα καὶ προεῖδα τὸ ἀποτέλεσμα εἶπα: «καὶ ἔπειτα;» Κ' ἔπεσε ἡ βασιλική μου διάθεση, ἡ ἀναμρφωτική, ὅλη. Περισσότερες ἰδέες μοῦ ξυπνοῦσαν εἰς νησιώτες ὅπως ἦταν.

Οἱ δύο ναυτικοὶ ἀνέβαιναν ἀπὸ τίς Μακρολιές, ἔπου ἦταν ἀραγμένο τὸ ἱμπριώτικο καράβι γιὰ νὰ φορτώσει κάρβουνα. Τοὺς ρώτησα γιὰ τὸ γέρο δεσπότη τους τὸν Ἰωαννῆνα πού τὸν γινώριζα. Ἀποκρίθηκαν πὼς εἶναι καλὰ καὶ τὸν ἀγαποῦν στὸ νησί τους. Ἀκουσα τοὺς κεχαγιάδες πού μιλοῦσαν γιὰ τὸ

κρασί πού τοὺς ἔφερε ἀπὸ τὴν Τένεδο τὸ ἱμπριώτικο καράβι. Ἐπειτα ἔλεγαν ἤσυχα ἤσυχα, σὰν ἀδιάφορα, γιὰ κάτι κατσίκια πού τοὺς εἶχαν φύγει τὸ πρωὶ καὶ δὲν τὰ ἔβρισκαν. Ὁ ὁδηγός μου τοὺς εἶπε πὼς κατὰ τὸ μεσημέρι εἶδαμε πέντ' ἔξη κατσίκια σὲ μιὰ ρεματιά, καὶ τοὺς ξήγησε σὲ ποῖο μέρος. Οἱ δύο Σαμοθρακίτες βροκοὶ πού ἐπάνω τους ἔχουν μιὰν εὐγενικώτατη τεμπελιά καὶ ποτέ τους δὲ βιάζονται, τώρα εἶναι ἐτοιμοὶ νὰ τρέξουν, νὰ γυρίσουν ὅλο τὸ νησί, νὰ κυνηγήσουν ὥρες καὶ ὥρες πέντε κατσίκια στὰ κατσάδραχα, ἀφοῦ τὰ γύρεψαν ὅλη μέρα καὶ δὲν τὰ ἦραν. Μὰ μήπως ἔχουν καὶ ἄλλη δουλειὰ ἀπ' αὐτὴν;

Τοὺς κέρασα ὅλους ἀπὸ ἓνα κρασί. Τ' ἄλογα ἀκόμα νὰ μᾶς τὰ φέρουν βράδυαζε καὶ ἡ Χώρα ἦταν δύο ὥρες ἀλάργα. Ὡς πού νὰ μᾶς τὰ φέρουν πῆγαμε κατὰ τὸ παρεκκλησάκι—ἄλλη ἐκκλησιά στὸ χωριὸ δὲν ἔχει—καὶ περάσαμε ἀπὸ ἓνα ἄλώνι, στὸ ψήλωμα. Ἀλώνιζαν τ' ἄλογα τὰ βαστοῦσε μιὰ κόρη πού στεκόταν κατὰῖσα ἐπάνω στὸ δοκάνι καὶ ἔφερνε γύρα τ' ἄλώνι. Ἀλλοὶ λίγνιζαν πάρα πέρα.

Ἐδῶ περὶ καὶ ἀντίπερὶ τοῦ Μαυριανοῦ τ' ἄλώνια ἔκει οἱ δώδεκα λιχνοῦ, οἱ δέκα συνεμπάζουν. Καὶ μιὰ μικρὴ μελαχροινὴ τ' ἄλώνι ἐφροιάλει. Ἡ μάνα τῆς τὴνε λολεῖ ἡ μάνα τῆς τὴ λεί. —Ἐβγα κόρη ἀπ' τὸν κορνιαχτό, ἔβγα κι ἀπὸ τὸν ἥλιο —Ἐγὼ τὸν ἥλιο θέλω τον, τὸν κορνιαχτό γιὰ πῶ τον Μάνναμ, τὸν πρώτο λιχνοστὴ ἀντρα νὰ μοῦ τὸν δώσεις —Κόρη μ' ὁ πρώτος λιχνοστὴς πούλα προικὰ γυρεῖ Γηρεῖ, τῶστρο, πρόβοτα καὶ τὸ φεγγάρι γίδια Γηρεῖ, τὸν ἀγγερινό, μαντρί νὰ τὰ μαντρίξει.

Ἀραγε τέτοια νὰ διαλογίζονταν ἡ νησιωτοπούλα πού ἄλώνιζε καὶ γινώριζε βέβαια καὶ τὸ τραγούδι αὐτό, πού θὰ τὸ τραγούδησε κιόλας σὲ κανένα συγγενικό της γάμο; Τὰ τραγούδια τους καὶ ἡ ζωὴ τους ὅλη! Σταμάτησε τὸ ἄλώνισμα ἡ κόρη, καὶ σὰ μᾶς εἶδε ξένους διόρθωσε τὴ μαντίλα τῆς καὶ μὲ τὸ χέρι μάζεψε ἀπὸ τὸ πρόσωπό της μερικὲς σκορπισμένες τρίχες καὶ τίς ἔσκιζε γιὰ νὰ μὴ χαλάσει ἡ χωρίστρα καὶ τὴν κατηγορήσουμε στὸν κόσμο. Τοῦ περασμένου Ἀη-Γιαννίου τὴν παραμονὴν τί νὰ ἔμαθε ἀραγες ἀπὸ τὸν κλειδῶνα;

Ἀνέδρα κατὰ τὸ παρεκκλησίον φτωχικὸ εἶναι καὶ μικρούτσικο, καὶ παπᾶς δὲ λειτουργεῖ ταχτικὰ γιὰτὶ δὲ μνησκει στὸ χωριὸ παπᾶς. Πότε πότε ἔρχεται ἀπὸ τὴ Χώρα γιὰ καμιά βάφτιση, στεφάνωση ἢ λείψανο. Κ' ἔλεγε ὁ χωρικός πού μᾶς ἀκολου-

θοῦσε, πὼς ὅταν κατεβάσει τὸ χειμῶνα νερὸ τὸ Σεροπόταμο δὲν περνᾷ ἀνθρώπος ἀπὸ τὴ ρεματιά καὶ ἔτσι καὶ ὁ παπᾶς δὲν ἔρχεται ἀπὸ τὴ Χώρα, καὶ παιδιὰ μένουν ἀβάφτιστα γιὰ καιρὸ, καὶ νεκροὶ ἀδιάβαστοι θάφτονται, καὶ περνοῦν μεγάλες γιορτὲς Ἀγίων ἀλειτούργητες. Ἐκαίγαν ὥστόσο καντήλες στὸ παρεκκλήσι. Ἀναψα ἓνα κεράκι καὶ τὸ ἔστησα στὸ σιδερένιο χοντροφτιασμένο μικρὸ μανουάλι. Εἶδα ἓνα κόνισμα μὲ πέντε φουστανελλάδες ζωγραφιστοὺς ἦταν καὶ τὰ ὀνόματά τους γραμμένα ἀποπάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τους: Μανουήλ, Θεόδωρος, Γεώργιος, Μιχαήλ καὶ πάλι Γεώργιος. Ἦταν οἱ πέντε νεομάρτυρες Σαμοθρακίτες πού χρόνια μετὰ τὸ χαλασμὸ γύρισαν στὸ νησί τους ἀφοῦ εἶχαν τουρκέψει στὴν Πόλη, καὶ ξαναχρῆνηκαν χριστιανοὶ καὶ γι' αὐτὸ τοὺς πῆραν οἱ Τούρκοι, τοὺς βασάνισαν καὶ τοὺς θανάτωσαν στὴ Μάκρη. Ἡ μνήμη τους γιορτάζεται στίς 6 τοῦ Ἀπρίλη κάθε χρόνο, στὴ Σαμοθράκη, στὴ Μάκρη καὶ στὸ Ἅγιον Ὄρος, κ' ἓνας μοναχὸς Ἰάκωβος τοὺς ἔγραψε καὶ ἰδιαίτερη ἀκολουθία.

Μᾶς ἔφεραν τ' ἄλογα καὶ καθαλικάψαμε περάσαμε τὸ Σεροπόταμο, εἶδαμε ἀπὸ μακριὰ τίς Μακρολιές καὶ τὸ ἱμπριώτικο καράβι ἀραγμένο, ἐκεῖ πού ἔπιασαν λιμῶνα καὶ οἱ Τούρκοι σὰν ἤρθαν γιὰ νὰ χαλάσουν τοὺς νησιώτες καὶ νὰ ρημάξουν τὸ νησί. Καὶ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τίς ἐλιές, τὰ χωράφια, τοὺς φράχτες καὶ τίς ἀνθισμένες λιχαριές πού βράδυ βράδυ σκόρπιζαν τὴ δροσερὴ μυρωδιά τους στὸν ἀέρα, ἀνεβήκαμε στὴ Σαμοθράκη. Τὸ χωριὸ ἦταν ἤσυχο καὶ μερικὰ παραθύρια φωτισμένα. Στὴ δόση, μόλις ἔφεγγε μιὰ στερνὴ χλωμὴ ἀντιφεγγιά, σχεδὸν στυομένη, καὶ τ' ἄστρα ἔδραναν ἓνα ἓνα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΙΔΑΣ

ΔΗΜ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΗΝ ΟΞΩΠΟΡΤΑ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Καλλιτεχνικὴ ἔκδοσις τοῦ «Σεράπιον» τῆς Ἀλεξάνδρειας, μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ συγγραφέα. Πουλιέται σὶὰ γραφεῖα τοῦ «Σεράπιον» (Revue «Serapion». Alexandrie --- Egypte) φρ. 5. Γιὰ τοὺς συνδρομητάς τοῦ «Σεράπιον» καὶ τοῦ «Νουμά» φρ. 3.

δια, μὲ τὰ νύχια τὰ βυμένα μὲ κινά.

Δυὸ ρουμπῖνια ἀργοταλάζανε στὴν ἄκρη τῶν βυζῶν τῆς καὶ τοῦ ἀνάβανε τὸ αἷμα κ' εἶχε πλεῖξε τὰ χέρια του γύρω στὰ γόνατά του καὶ κύταζε ἀπὸ τὸ κρεβάτι (πού εἶταν βαθὺ καὶ σκοτεινὸ σὰν τάφος), κύταζε τὸ ἐστικτό του νὰ χορεύει, πότε ἀργά, σερτά, ποθοκυρσμένα, πότε τρελὰ καὶ μινναδικὰ καὶ ξεφρενιασμένα, σὰν μπόρα σάρκινη, κι αὐτὸς ἔτρεμε γιὰτὶ φοβότανε, γιὰτὶ ψυχνεμιζότανε τὸ τί θὰ τοῦ ζητοῦσε... Ἀπάνω σὲ ἀσημένιο δίσκο τὸ κεφάλι τοῦ Προσήτη, πού διαλαλοῦσε στὴν Ἐρημὸ τῆς Γῆς τὴ Βασιλεία τ' Οὐρανοῦ.

— Μὴ! μὴ χορεύεις! μὴν κάνεις ἔτσι! Μὴ μ' ἀγγίζεις! μὴ μ' ἀγγίζεις! Μοῦ φαίνεται θὰ τρελαθῶ, Νόρα!

Ρήχτηκε στὸ παραθυρὸ μεσόγυμνος, σὰ νὰ τόνε κυνηγοῦσε κανεὶς κ' ἡ Νόρα εἶχε τώρα πιά βάλει τὴ ρόμπα τῆς τὴ βυσινιά κ' εἶχε πέσει στὴν πελυθόνα, κουρασμένη καὶ λυπημένη κι ἀκόρεστη.

Ἡ Αὐγὴ ἀρχίζε τώρα νὰ φαίνεται ἀπὸ τίς γρίλιες, χλωμὴ-χλωμὴ σὰν ἀρρωστὴ γυναίκα. Ἐνα φῶς τρεμάμενο, πού μόλις τώρα γεννήθηκε, ἦ τώρα ἀρχίζε νὰ πεθαίνει, φεγγογλιστρῆσε στὴν κάμερα, δειλὸ δειλὸ καὶ φοβισμένο. Κι ὡς ἀνοιξε τίς κουρ-

τίνες τοῦ παραθυριοῦ ὁ Ὁρέστης, τὰ μάτια του πονέσανε στὸ φῶς κ' ἔπεσε στὸ ντιβάνι δίπλα, μὲ ἀναποδογυρισμένες τίς ἀπαλάμες ἀπάνω στὸ βελούδο κι ἀναγερό τὸ κεφάλι ἀπάνω στὰ προσκεφάλια. Κι ὡς ὤψωσε τὰ μάτια του ἀπέναντι στὸν τοῖχο, τὸν ἀγνοφετισμένο ἀπὸ τὴν Αὐγὴ, ἓνα ἀνατρίχιασμα φόβου ἔσεισε τὸ κορμί του.

— Γιατὶ νὰ βάλεις αὐτὴ τὴ ζωγραφιά, γιὰτὶ νὰ βάλεις αὐτὴ τὴ ζωγραφιά, Νόρα;

— Τί; Δὲ σ' ἀρέσει; Εἶναι ἡ ζωγραφιά τοῦ Μορώ, πού τόσο ἀγαπᾶς. Πόσες φορὲς δὲν πῆγαμε στὸ Μουσεῖο τοῦ Μορώ γιὰ νὰ τὴ δοῦμε! Θυμᾶσαι; «Οἱ μνηστῆρες τῆς Πηνελόπης». Θυμᾶσαι;

Τὰ χεῖλια τῆς ἀνοιχτήκανε σ' ἓνα χαμόγελο καταπόρφυρο θριάμβου, τὴν ὥρα πού καὶ τῶν δύο τους οἱ ματιὰς ἀργοσερνόντανε ἀπάνω στὴ μεγάλη ζωγραφιά.

Ἐνα αὐτοκρατορικὸ ξεφάντωμα, τραπέζια φορτωμένα μὲ κόκκινα κρέατα καὶ κόκκινα λουλούδια, ἄλλα ἀναποδογυρισμένα καὶ σπασμένα, οἱ μνηστῆρες ὥρατοι καὶ λεθεντόκορμοι πεθαίνανε ἀπάνω στὰ μαλακὰ κρεβάτια, λαθωμένοι ἀπὸ μεγάλα κόκκινα βέλη, πού σὰν κοντάρια βρέχανε ἀποπάνω. Μιὰ δούλα, βελουδένια κι ἀπαλή, χαδολογοῦσε κ' ἔ-

κρυφτε μὲ τὸ ζεστὸ κορμάκι τῆς μιὰ μεταξομαλλὴ ἀλαφίνα. Στὴν ἄλλη ἄκρη ἓνας περὶφανος Λεβέντης, ντυμένος γαλάζια, μ' ἓνα πορφυρὸ ξεφουτωμένο κρινὸ, ὀλόρθο καρφωμένο ἀπάνω στὸ στήθος—(μὴν εἶταν ὁ Ἀντίνοος; μὴν εἶταν ὁ Ἀντίνοος;)—ἐρθευότανε καὶ γύμνωνε τὰ στήθια του ἵσακε κατὰ ἀπὸ τὸν ἀφαιδὸ κι ἄπλωνε τὸ ἄλλο του τὸ χέρι ἀποαλόγλωσσος καὶ ὕβριστῆς (τὸ στόμα του εἶταν γεμάτο κ' εὐτυχισμένο σὰν τὰ στόματα πού βρίσκουν), λές καὶ προκαλοῦσε τὴν κατακόκκινη σαίτια τοῦ Ὀδυσσεὺς πού ἐρχότανε καταπάνω του βουίζοντας νὰ τόνε σφάζει: — Σφάζε με! Τί μὲ μέλει; Στὸ χρυσὸ κρινάρι σου ἀγκάλιαζα ἐγὼ δέκα χρόνια τὴ γλυκεῖα γυναίκα σου! Δὲ φοβοῦμαι τὸ Χάρο ἐγὼ! Τὰ χέρια μου χορτασμένα εἶναι ἀπὸ τὰ ὠραία κορμιά καὶ τὰ χεῖλια μου κουραστήκανε νὰ φιλοῦνε καὶ κύταξε! νὰ, τὰ μεριά μου χορτάσανε ξεφκινώντας χρόνια καὶ χρόνια! Δὲ φοβοῦμαι τὸ Χάρο ἐγὼ!

Κι ὁ Ποιητὴς δίπλα του, στεφανωμένος μὲ ρόδα, ἀνοίγει κιότῃς καὶ τιποτένιος τὰ χέρια του κ' ἐπικαλεῖται ἔλεος.

— Μὴ μὲ σφάζεις ἐμένα! Λυπήσου με! Ἐγὼ δὲν τραγουδοῦσα θεληματικά, μ' ἀναγκάζανε!

Ο "ΝΟΥΜΑΣ",

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἀθήνα Δρ. κ. — Γιὰ τὴν Ἐπαρχίαν Δρ.

Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Δρ. χρ. 10.

Γιὰ τὴν Ἐπαρχίαν δεχόμεστε καὶ τρεῖς (2 Δρ. τὴν τριμηνία) συνδρομῆς.

Κανένας δὲ γράφεται συνδρομητὴς ἢ δὲ στέλλει μυστὰ τὴν συνδρομὴν του.

10 λεπτά τὸ φύλλο λεπτά 10

Τὰ περασμένα φύλλα τοῦ Νουμά πούλιοντα ἐπὶ γραφεῖο μας στὴ διπλὴ τιμῇ.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κώδικα (Σύνταγμα, Ὁμόνοια Ἑθν. Τράπεζα Ὑπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιδρομίου (Ἀκαδημία), Βουλῇ, Σταθμὸς ὑποδοχῆς Σιδηροδρόμου Ὁμόνοια), στὴ κώδικα Ἰαννοπούλου (Χαυτεῖα), στὰ βιβλιοπωλεῖα Ἑστίας, Γ. Κολάρου κα-Σακέτου (ἀντίκρυ στὴ Βουλῇ).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, στὰ Πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων, στὸν Πύργο στὸ βιβλιοπωλεῖο τοῦ κ. Κ. Βαρουζῆ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Τρελλὸς καὶ προδότης; — Ἀληθινοὶ ἄντρες —
Μὲ πόδες καὶ μὲ σάλπιγγες — Τὸ κράτος
τοῦ νόμου — Ὅλα φυσικά — Ἀνγμοὶ καὶ
ὁλοφύρομοι.

ΟΥΤΕ τρελλὸς ὁ Τυπάλλος, οὔτε προδότης.
Ὅχι. Ἐκάμε κὶ αὐτὸς ὅ, τι ἔκαμε κὶ ὁλος ὁ ἄλλος
ὁ στρατὸς μας στὸ Γουδί. Ἐπαναστάτησε. Τὸ Γουδί
δὲ βάφτηκε μ' αἷμα, γιὰτὶ δὲν τοῦ ἀντιστάθηκε κα-
νεὶς. Στὴ Σαλαμίνα συνέθηκε τὸ ἐναντίο. Καὶ γι'
αὐτὸ δὲν πέτυχε ἡ ἐπανάστασις τοῦ Τυπάλλου.

Ὅσο εἶναι προδότης, λένε, γιὰτὶ πῆγε νὰ
βουιάξει τὰ θωρηκτὰ μας. Ἀ δὲν πιτύχαινε ἡ
ἐπανάστασις στὸ Γουδί ἡ ζημιὰ μας, μὲ μᾶς λέτε, —
καὶ μιλοῦμε καὶ γιὰ ὑλικὴ καὶ γιὰ ἠθικὴ ζημιὰ —
δὲ θάτανε μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν ζημιὰ πού θὰ πα-
θαίναμε κὶ ἂ βουιάζαν καὶ τὰ τρία θωρηκτὰ καὶ
ὅλα τὰντιτοσιλλικά μας μαζί;

Θὰ μᾶς πείτε στενοκέφαλους, μὰ εἶται ἐμεῖς τὰ
κρίνομε τὰ πράματα. Πάντοτε σχετικὰ. Ὁ Τυπάλ-
λος, στὴ συνέστασις μας, θὰ μένει πάντοτε σὰν ἕνας
ἐπαναστάτης πού ἀπότυχε ὅπως ὁ κ. Ζορμπᾶς κὶ
ἀλάκαρος ὁ Στρ. Σύνδεσμος, σὰν ἕνας ἐπανι-
στάτης πού πέτυχε. Αὐτὸ εἶναι ὅλο.

*

Ο ΤΥΠΑΛΛΟΣ πολέμησε στὴ Μακεδονία. Πολέμησε

κὶ ὁ Δεμέστιχας. Μπορεῖ νὰ πολέμησαν κὶ ἄλλοι ἀπὸ
τοὺς ἀξιωματικούς τοῦ Ναυτικοῦ πού ἐπαναστάτησαν τὴν
περασμένη Παρασκευὴ μαζί τους. Ὅχι. λοιπὸν προδότες,
μὰ πατριῶτες. Ὅχι. λοιπὸν τρελλοί, μὰ παληκάκια. Γιὰτὶ
τὸ κάτω κάτω — τί τὰ θέτε; — διψάμε καὶ γιὰ λίγη πα-
ληκαριά, ἀδιάφορο πῶς θὰ μᾶς φανερωθεῖ.

Κ' ὕστερα ἀπὸ τὴν «Δευτέραν» ἐν Σαλαμίνα ναυμαχίαν
τῆς περασμένης Παρασκευῆς, ἂ δὲν τιμήσαμε καὶ τόσο τοὺς
προγόνους μας, δεῖξαι δὴμῶς στοὺς ὀχτροὺς μας πῶς δὲ
μᾶς λείπουν οἱ ἀληθινοὶ καὶ οἱ ἀποφασιστικοὶ ἄντρες. Καὶ
θὰν τοὺς κάναμε κάπως νὰ μᾶς συλλογίζονται.

*

ΔΕΙΔΙΝΟ. Στὴν πλατεῖα τῆς Ὁμονοίας. Ἐνα στρα-
τωτικὸ σῶμα περνάει γυρίζοντας ἀπὸ τοῦ Σκαρμαγκᾶ.
Σάλπιγγες, κὸρδωμα, περφηναίκα.

Ἀπὸ πού γυρίζει αὐτὸς ὁ στρατός; Ἀπὸ τὸν πόλεμο;
Καὶ ἡ νίκη;

Ἀλοῖμονο! Σφίγγεται ἡ ψυχὴ κανενὸς νὰ βλέπει τέ-
τια κηρώματα. Χαθήκανε οἱ ἄλλοι, οἱ ἀπόμεροι ὁδοί, γιὰ
νὰ πάνε οἱ ἄντρες στοὺς στρατώνες τους καὶ εἶταν ἀνάγκη
νὰ βροῦν οἱ σάλπιγγες τὰ νικητήρια, τὴ στιγμὴ πού ὁ
στρατὸς μας γύριζε νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος ἀπὸ τὸν ἑν-
δοξο Ἑλληνοελληνικὸ πόλεμο;

Οὔτε σπείρι μυαλό;

*

ΝΑ μὴν πολυκαμπρώνει δὲ καὶ ἡ Κυβέρνησις πῶς τὰ
κατάφερε ἈΜΕΣΩΣ, σὶ λίγες ὥρες, νὰ ἐπιβάλλει αὐτὸ κρά-
τος τοῦ νόμου!

Αὐτὸ τὸ «Κράτος» καὶ αὐτὸς ὁ «νόμος» καὶ αὐτὴ ἡ
ἐπιβολὴ τοῦ κράτους τοῦ νόμου τί εἶχαν; γίνετις 15
τοῦ Τρυγητῆ, ὅταν ὁ στρατὸς βρισκόταν μαζεμένος στὸ
Γουδί;

Δὲν μπορούμε νὰν τὸ νιώσουμε τί εἶδος νόμος εἶναι
αὐτός, ὅταν παγαίνει ὁ στρατὸς καὶ λείπει στὴν Κυβέρνησις;
— Χτύπησε τους καὶ ΘΑ ΣΕ ΣΥΝΤΡΕΩ!

«Κράτος τοῦ νόμου» ἐπιβάλλεται μονάχα ὅταν ἡ Κυ-
βέρνησις μπορεῖ νὰ πεῖ στὸ στρατό:

— Σὲ διατάζω νὰ κάνεις αὐτὸ κ' ἐκεῖνο!

Μὰ λέτε σήμερα νὰ μπορεῖ ἡ Κυβέρνησις νὰ ΔΙΑΤΑ-
ΖΕΙ, καὶ μάλιστα τὸ στρατό;

Ὅχι. λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις, μὰ ἡ Ἐπανάστασις αἰπέ-
δαλε τὸ κράτος τοῦ νόμου — γιὰ νὰ λέμε τὰ πράματα μὲ
τὴν ἀληθείαν τους τὸν νομὸν.

*

ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ καὶ ζοῦμε μέσα σ' ἐπανάστασι.
Αὐτὸ πρέπει νὰν τὸ νιώσουμε πιά ὅλοι μας. Κὶ εἰταν πιά
τὸ καλονιώσουμε αὐτὸ, θὰ ἐξηγήσουμε εὐκόλως, δίχως νὰ
ἐξαινεζόμεστε, τὸ κίνημα τοῦ Τυπάλλου, θὰ ἐξηγήσουμε εὐ-
κόλως καὶ θὰ βροῦμε φυσικὸ καὶ κάθε ἄλλο κίνημα καὶ κάθε
ἄλλη στάσις πού θὰ γίνουν αὐριο μεθαύριο.

Ὅταν ἡ ἐπανάστασις κάνει τὸ πρῶτο βῆμα τῆς, ὅλα

πρέπει νὰν τὰ καρτερεῖ κανεὶς καὶ μὲ τίποτε νὰ μὴν ἐξφνιά-
ζεται.

*

ΠΙΑΣΑΝΕ τὸν Τυπάλλο, πιάσανε καὶ τοὺς ἄλλους.
Καλά. Θὰ δικαστοῦνε, θὰ καταδικαστοῦνε γιὰ τὸ ἄθωο-
θεῖνε. Ὅταν τὸ δοῦμε μεθαύριο. Στὸ δικαστήριον ὅλα θὰ ἐξ-
διαλυθοῦνε, ὅλα. Ἰσάμε καὶνὴ ἑμῶς τὴν ὥρα, γιὰ τὸ νομὸν
τοῦ Θεοῦ, ἢς μὴ μᾶς τοὺς κάνουν ἀνάγνωσμα οἱ ἐφημε-
ρίδες κὶ ἢς μὴ μᾶς φουσκώνουνε μὲ ψευτιές. Ἀς σεβαστοῦν
ἐπιτέλους λίγο καὶ τὰ πρόσωπα κ' ἐμᾶς — ἂν ὄχι καὶ τὸν
ἑαυτὸ τοῦς. Νά, λ. γ. ἡ «Ἐπερινή» τῆς Τετράδης ἐ-
γράφε πῶς ὁ Ζορμπᾶς καὶ οἱ ἄλλοι ἔμα τὸς πιάσανε ἰσχυ-
νήσανε τὰ κλάματα: «μετὰ λυγμῶν καὶ ὁλοφύρων ὠδη-
γήθησαν ἐνώπιον τῶν χωροφυλάκων»!

Ἀθροῖποι πού ἀντικρύσανε ἄρθεα μιὰ ὁδοῦ τῶν 27
δὲν κλαίνε σὰ μαρουδέλια μπροστὰ σ' ἕνα χωροφύλακα.
Νὰ μᾶς συμπαθεῖ, ἂν ἔχομε λάθος.

ΣΕ ΜΙΑ ΓΥΦΤΙΣΑ

Τὰ περασμένα κὶ ἂ μοῦ πεις τί μ' ὀφείλει, τί βγάξω;
Στὸ χέρι μου ἂν μυστικὴς γραμμὲς ἀκολουθεῖς,
Τὰ περασμένα λησμονῶ καὶ μόνο ἐπὶ κοιτάζω
Ποῦ μὲ τὰ θεῖα μάτια σου κοντὰ σου μὲ κρατεῖς.

ὦ! μάτια! ποῦ στοῦ δοῦμον μου τὸ θάμπωμα οἷς
βοήθια,

Ἀστέρια ἀνονεύοντα ἀγάπης, ποθητὰ.

Ἀστέρια ποῦ ἀπάνω σας τὸ βλέμμα μου ἀφήκα,

Ἐοεὶς νὰ μ' ὀδηγήσετε σὲ μέση ὄνειρεντὰ.

Ἀπ' τὸ ἡλιοβασίλεμα, σέεις τίς χροσὲς ἀχτίδες

Καὶ τὰ παιχνίδια τοῦ φωτός καὶ τίς βαθεῖς σκιές,

Σκοτάδι καὶ λαμπύρισμα, θλίψη γλυκειὰ κ' ἐλπίδες,

Σεῖς ὅλα τὰ κρατήσατε σ' ἀσύνγκριτες ματιές.

Καὶ τί ἂν ἡ νύχτα ἐρχεται ζηλιάρη νὰ σᾶς σβύσῃ;

Περὶφρανα κὶ ἀτρόμητα γυρίζετε παντοῦ.

Φτερά στὸ νοῦ μου δίνετε καὶ φῶς σ' ὅλη τὴ φύση,

Στὰ κύματα, στὰ σύννεφα, στὰ βάθια τοῦ θανάτου.

Καὶ σὰν τὸ φῶς τὸ θεῖο σβεῖ κὶ ἀπλώνεται σκοτάδι,

Μόνη ἡ ματιὰ σου μυστικὰ τ' ἀπλώνει ἡ σκοτεινὴ.

Τότε σ' αὐτὴν τὸ χαλαρὸ θωρῶ τοῦ μαύρου Ἀδῆ,

Ἀνατριχιάζω... κ' ἤθελα νὰ βρῶσκοναι ἐκεῖ.

Καὶ νὰ πνεῶ στὸ πέλαγο τῆς μαύρης τῆς ματιᾶς σου,

Νάβρω σ' αὐτὴν Παράδεισο καὶ Κόλαση βεθιά.

Χαρά κὶ θλίψη ἄφρασις στὰ μαύρα κύματά σου,

Ζωὴ καὶ θάνατος γλυκὸ σ' ἀγάπης ἀγκαλιά.

Ἀφέντη, μὴ μὲ σφάζεις! Κλαίω, κυλιοῦμαι στὰ
πόδια σου, σκλάβο σου κάμε με, πᾶτα με, δέρνε με,
ἄφηνέ με μόνο νὰ βλέπω, ἄφηνέ με μόνο νὰ βλέπω,
τὸ φῶς τὸ γλυκὸ τῆς μέρας!

Κὶ ἀπάνω ἀπ' ὅλα τὰ κεφάλια κὶ ἀπ' ὅλα τὰ
αἵματα (ὦ! πῶς ἔτρεμε συθέμελο τὸ κορμὶ τοῦ Ὁ-
ρέστη καὶ πῶς χαμογελοῦσε θριαμβευτικὰ τὸ χλωμὸ
στόμα τῆς Νόρας!) ἀπάνω ἀπ' ὅλα τὰ αἵματα,
στεφανωμένη σύγκορμα ἀπὸ ἀχτίδες καὶ φίδια, ὕψω-
νόταν ἀνέκαρα ἡ Πηνελόπη — τὸ Αἰώνιον Θῆλυ —
ἤρεμη, ἀσάλευτη, κυτάζοντας ποῖός θὰ νικήσῃ,
ποῖός θάναί ὁ πιότερο δυνατός, γιὰ νὰ τοῦ χαμογε-
λάσῃ καὶ νὰ τοῦ δοθεῖ.

Κὶ ἀπάνω ἀπὸ τὸ μεσονύχτι τῶν μελλίων τῆς
λαμποκοποῦσε κατακόκκινος ἕνα θεόρατο ἄστρο...

—

Τὸ σῶμα τοῦ Ὁρέστη ἔκαιε. Ἐκλείσε τὰ μάτια
του κὶ ἀνοῖξε ἱκετευτικὰ — σὰν τὸν Ποιητὴ — τὰ
χεῖρά του, ἀπαρηγόρητος.

Καὶ ξετυλίχονται τώρα τοπεῖα τρελὰ μπροστὰ
του, πού δὲ μετακαλεύουνε καὶ τὸ λιοπύρι τὸ γυμνὸ
τὰ κλεῖ κ' εἶναι κίτρινα, σὰ νᾶναι λιγωμένα κ' οἱ

ἥσκιαι τῶν δέντρων πέφτουνε καὶ βάφουνε τὸ χῶμα
καὶ τὰ μονοπάτια στενὰ καὶ ὑπουλά λοξανεβαί-
νουνε καὶ στραγγαλίζουνε τὰ πρᾶσινα βουά.

Ποῦθενὰ πούλι καὶ δροσιὰ κὶ ἀνάσκ. Καὶ στὴ
μολυβένια, στὴν ἀβάσταχτη σιωπῇ, τὰ τζιτζίκια
μόνο πού φωνάζουνε καὶ τρυποῦνε σὰ βελόνες τὴν
ψυχὴ...

(Θέ μου! Θέ μου!)

III

Ὅταν γύρισε σπῆτι τοῦ Ὁρέστη, μέρα πιά,
καὶ βρῆκε τὴ Χρυσούλα στὸ κρεβάτι σὰν ἀποκοιμι-
σμένη, μιὰ περιφρόνησι ἀκράτητη τοῦ σπᾶξε τὰ
χεῖλια κ' ἤθελε ν' ἀπλώσει τὸ μπράτσο του, νὰ τὴ
σεῖσει, νὰ τὴν ζυγνήσῃ κὶ ὅπως θάνοιγε τὰ μάτια
τῆς καὶ θάταν ἀκόμα σασισμένη ἀπὸ τὸν ὕπνο, νὰ
τῆς ρῆξαι κατὰψυχα, μέσα σ' ἕνα γέλοιο δυνατό,
ὅλη τὴν ἀνδρεία καὶ τὴν ἀγανάκτησι πού τοῦ προ-
ξένοῦσε, εἶτοι πού κοιμότανε ἡσυχῇ, γιὰ νὰ ζυγνή-
σῃ ὕστερα καὶ ν' ἀρχίσει, ποῖός ξέρει, τὰ κλάματα
καὶ τὰ παρακαλέτ'...

Ἡ Χρυσούλα μῆτε ἔκλαψε, μῆτε τὸν παρεκά-
λεσε τίς ἄλλες μέρες. Ἀρχισε νὰ συνθίξει. Μὲ τὸ

κεφάλι μέσα στὰ γόνατα, πεθαιμένη ἀπὸ τὴν κού-
ραση καὶ τὴν ἀπελπισίαν, καθότανε ὅλη τὴ νύχτα,
ἕνα κουδάρι ἀπάνω στὴν πολυθρόνα καὶ περιμένε τὸν
Ὁρέστη. Ὁλομόνυχον μέσα στὴν πολυαναπημένη
ἐκείνη κάμερα, πού τόσες φοεῖς τὴν εἶδε νὰ λιγώ-
νεται ἀπὸ τὴν ἀγάπην κὶ ἀπὸ τὴν ὑποταγή, τὰ
περασμένα τᾶβλεπε νὰ περνοῦνε ἀπὸ τὸ νοῦ τῆς
σὰν ὄνειρο τόσο βρῆ ἀπὸ τὴ γλύκα, πού ἐμοιαζε
βραχνιάς. Ὁ Ὁρέστης! Παντοῦ ὁ Ὁρέστης! Σὴ-
κωνε τὰ μάτια τῆς στὴ φωτιὰ πού ἀναφτε μπροστὰ
τῆς καὶ κύταζε τίς φλόγες καὶ κύταζε τὴ στάχτη
καὶ τὰ σαγόνια τῆς χτυποῦσαν ἀπὸ τὸ κρῖ. ὦ!
ἂς εἶταν νὰ μπορούσε νὰ ξεδιαλύνει ὅλο τὸ μαρτυριο
κὶ ὅλη τὴν ἀγάπην πού τῆς ἔκανε κουρέλια τὴ ζωὴ!
Μὰ δὲν ἤξερε τίποτα, τίποτα. Ἦξερε μόνο πῶς ἀ-
γαποῦσε τὸν Ὁρέστη. Τὸν ἀγαποῦσε τόσο πολὺ
πού δὲν τῆς ἔμενε πιά δύναμη ν' ἀνοῖξαι τὸ στόμα
τῆς καὶ νὰ τοῦ παραπονεθεῖ. Καὶ γιὰτὶ νὰ παρα-
πονεθεῖ; Ἡ ἀγάπη τῆς δὲν εἶταν πιά μεγάλη ἀπὸ
τὸν πόνο; Καὶ τότε γιὰτὶ νὰ μιλήσῃ; Μιλεῖ κα-
νεὶς σὰ ζητᾷ τὸ δικαίον του κ' εἶναι ἀποφασισμένος
νὰ παλέψῃ γιὰ νὰ τὸ βρεῖ. Μὰ ἡ Χρυσούλα τί νὰ
ζητᾷ καὶ τί νὰ φωνάζει, ἀφοῦ μῆτε μπορεῖ, μῆτε
καὶ θέλει νὰ παλέψῃ. Ἡ ἀγάπη τῆς θάταν πάντα